

ROZVODOVÁ NOVELA V ČESKU: OHROŽUJE ŽIVOT NAŠICH DĚTÍ?

REFLEX

ROZHOVOR S PETREM PAVLEM

**PREZIDENT:
NEJSEM
ZAMĚSTNANEC
PETRA
MACINKY**

16. DUBNA 2026 | 64 Kč | 2.89 € | WWW.REFLEX.CZ

16

Otevřený kachlový
krb ve staré vile

Kamna, která vytopí i prostory duše

Libor Soukup pracoval jako šéfredaktor Českého rozhlasu České Budějovice, ale před dvanácti lety, v osmačtyřiceti, si řekl, že je čas na změnu. Vyučil se a se svým kamnářským učitelem Vítem Peškem teď v Zámecké kamnářské manufaktuře staví nejen kamna na hradech a zámcích, ale také úžasná topidla vážící i několik tun, jež vytopí pomocí nějakých dvaceti kilogramů dřeva celý dům.

TEXT RICHARD KLÍČNÍK

Utěct z pozice intelektuála k řemeslu není jednoduchý krok (autor tohoto článku se při zaměstnání nakladatelského redaktora učí elektrikářem; poznámka redakce). Pokud se ovšem začne dostavovat pocit vyhoření, hodí se kamnařina asi lépe než co jiného. Libor Soukup si uvědomoval, že jde o práci fyzicky náročnou, takže není času nazbyt. Po dvanácti letech v praxi je prezidentem Cechu kamnářů ČR a krom stavby topidel také vyučuje.

Příběh jeho kolegy Víta Peška je podobně barvitý. Jeho otec byl památkářem v Českém Krumlově, otcova druhá partnerka akademická keramička. V polovině sedmdesátých let získali shodou náhod zakázku na výrobu repliky kachlových kamen v Rakousku. S nulovými zkušenostmi, ovšem vybaveni zlatými českými ručičkami uspěli a zakázky se postupně začaly množit. Pešek vzpomíná na zákazníky ze Západu, kteří jezdili do dílny pod dohledem orgánů VB jako na safari.

Po revoluci s bratrem založili firmu MK Profi kachlová kamna s.r.o. (MK znamená Mlejnský Kluci podle staré rodinné usedlosti, kde začínali) a vrhli se na podnikání. Po řadě kuriózních zakázek vybudovali firmu, jež vyrábí desítky druhů vzorů kachlů s nejrůznějšími glazurami.

Jenže poté, co firmu od nuly vybudovali a uzavřeli sortiment, působila rutinní práce kreativnímu designéru Peškovi jen stres a zdravotní potíže. Firmu přenechal bratrovi a začal se věnovat zakázkám na míru, kde se kachle vyrábějí ručně, bez forem, používají se původní technologické postupy a ani jedna kamna nemají stejnou římsu. Každá je originál, stejně

jako jsou každá kamna ušitá na míru zákazníkovi a prostoru, do něhož jsou navržena.

DŘEVO – NEJLEPŠÍ BATERIE NA SVĚTĚ

„Kilo vyschlého palivového dřeva obsahuje čtyři kilowatthodiny energie uložené do něj sluncem, vzduchem a zemí,“ říká s oblibou Libor Soukup a opakuje to i během rozhovoru, k němuž jsme se sešli ve vesničce Žaltice nedaleko Českých Budějovic, kde bydlí na starém statku Vít Pešek a kde společně vybudovali kamnářský ateliér s dílnou. „Nic lepšího než dřevo jsme nedokázali vymyslet, a pokud ho dobře spalujeme, patří k nejčistším a zároveň obnovitelným zdrojům energie. Na nás kamnářích je, abychom ono co nejlepší spalování zajistili.“

Venku už sice nepanuje úplná zima, ale ve starém statku je příjemně, všichni jsme bosí, podlaha hřeje. Taky sedíme u obrovských kamen, která procházejí domem do několika obytných místností a vytápějí kolem 75% obytného prostoru. Topí se jedním košíkem dřeva za dvanáct hodin, pokud je pod nulou, jinak je perioda příkladání delší. Kamna jsou řízena elektronickou regulací, jež optimalizuje proces hoření. Součástí kamen je mimo jiné pec na pizzu o průměru jednoho metru a nad ní pohodlné vytápěné ležení. Svým historickým vzhledem s ručně polévanými glazurami a postavou svatého Floriána (patrona keramiků a kamnářů) kamna ideálně zapadají do interiéru citlivě zrekonstruovaného starého statku. Každý kachel byl vyroben přímo ve zdejší dílně.

Vít Pešek vysvětluje, že kamnář je, jak mu říkával otec, nositel kultury

FOTO ZÁMECKÁ KAMNÁŘSKÁ MANUFAKTURA (3P)

Akumulační sálavá kamna s ležením v moderní roubence

Akumulační sálavá kamna s lavicí

ve smyslu dobrého žití. „Když kamna nebudou fungovat dobře, už ráno se u nich ten, kdo zatápí, naštve a bude se pak zlobit na všechny kolem. I proto mají kamna nejen dobře táhnout, ale také dobře vypadat. Vzhledem k tomu, kolik času s nimi trávíte, hraje estetika velkou roli.“

Oba jsou činní v Čechu kamnářů ČR a ten je zase propojený s podobnými profesními sdruženími v Evropě. Sdílejí se tak snáze informace o vývoji, který šel v posledních letech překotně kupředu. Běžná je již zmíněná elektronická regulace hoření, jež umí ovládat i různé další periferie; když jsou kamna dobře postavená, výrazně ovlivňuje spotřebu paliva a hlídá i emise. Vše závisí na tepelné ztrátě, kterou topidlem pokrýváte, ale na topnou sezónu vám může stačit třeba jen pět kubiků dřeva, což zní přímo zázračně.

Zázračná je ovšem také pořizovací cena podobných kamen jako celku. Začínáme na půl miliónu a končíme třeba na trojnásobku. Oba kamnáři však jedním dechem doplňují, že jde o vícegenerační topidlo, jež při správné údržbě může rodině sloužit velmi dlouho, přičemž zanechává minimální uhlíkovou stopu. V porovnání s ostatními běžnými druhy vytápění jsou všechny kamnářské komponenty vyrobené u nás v Česku nebo v blízké Evropě a reálná životnost kamen se předpokládá na dvě až tři generace, což je mnohonásobně více než u jiných technologií.

Servis se provádí jednou za dva až pět let a spočívá „pouze“ ve vyčištění. Kamna nespoteblovávají v podstatě žádnou elektrickou energii a nepotřebují měnit olej, filtry, ventily, těsnění ani jiné servisní úkony. Prostě poté, co se postaví, slouží, slouží a slouží... A když vypadne proud nebo nejde plyn? Topíte v klidu dál, zatímco ostatní mrznou.

CO SI DOMA POSTAVIT?

První otázky, jež kamnáři novým zákazníkům na začátku někdy i víceletého projektu pokládají, se týkají budoucí funkce výsledného produktu. Rozlišují tři základní topidla na dřevo: kamna, sporák a krb. Kamna jsou tím největším pracantem, který vás má v zimě zahřát. Chtít na něm vařit je sice hezké, ale logiku to nemá a technicky to ani nejde.

Podle zvoleného způsobu přenosu tepelné energie využívají vzduch, vodu nebo pevnou hmotu, obvykle keramiku a šamot. Například sálavá akumulční kamna směřují převážnou část svého výkonu do akumulční masy, hmota nasycená energií pak teplo postupně distribuuje do prostoru i mnoho hodin poté, co oheň v ohništi vyhasl. U sporáku (ten výraz je

Rekonstrukce kachlových kamen v církevním objektu

Stylová napodobenina historických zámeckých kamen

FOTO ZÁMEČKÁ KAMNÁŘSKÁ MANUFAKTURA (2x)

skutečně odvozen od slovesa spořit) i s malou dávkou paliva rychle rozpálíte celou plotnu a troubu, akumulční schopnost je zde nižší a je spíše příjemným bonusem, nikoli hlavním principem. A krb je topidlem, od něhož lze primárně očekávat estetický kontakt s ohněm, ale pro vytápění se moc nehodí. Individuální kamnařina dnes umožňuje vymyslet a stavět různé variace a kombinace jednotlivých funkcí topidel, ale na rovinu, jak říká s oblibou Vít Pešek, „kočkopes nikdy nebude pořádně štěkat ani mňoukat“.

JEDINEČNOST JE KLÍČ

V kamnářském oboru existuje řada přístupů k topidlům i zákazníkům. Převážná většina firem sází na osvědčené postupy s využitím běžně dostupných průmyslově vyráběných prvků. Kamnáři ze Zámecké kamnářské manufaktury ale preferují individuální přístup a předem počítají s náročným zákazníkem. Pánové totiž nejsou jen tak nějací „ofenbaueři“, ale opravdoví „hafneři“! Čeština tyhle pojmy nezná, běžné jsou třeba v německy mluvícím prostředí, kde rozlišují řemeslníky na opravdové mistry oboru, kteří jsou schopni vše od píky vymyslet, nakreslit, vyrobit kachle a postavit, tedy „Hafnery“, a na ty, kteří se zabývají jen samotnou stavbou ze zakoupených komponent, tedy „Ofenbauery“.

A tohle jsou „hafneři“, kteří svoje povolání milují a přímo jím žijí. Sami uznávají, že by si to celé mohli usnadnit, ale... Radost z objevování možností a hranic řemesla je tu patrná na každém kroku. Na otázku, jak velké mohou být jednotlivé kachle, dostávám jednoduchou odpověď: Tak velké, aby se daly unést a rozumně uložit do pece, aniž by se při tom nějak významně deformovaly.

Všechno se tu dělá ručně s respektem ke starým konstrukčním postupům. Hlínu nechávají míchat na zakázku v Německu, a i když smutně konstatují, že je to tisíc kilometrů, v Česku neexistuje firma, jež by jim hlínu na výrobu kachlů připravila v požadované kvalitě. Jediné ulehčení moderními technologiemi spočívá ve 3D počítačovém modelování a vizualizaci a 3D tisku šablon na kachle.

Možnosti současné kamnařiny nejsou neomezené, ale rozhodně jsou velké. A nelze se divit, že čím blíže se s nimi zákazníci seznámí, tím dokonalejší topidlo touží mít. Správně postavené a dimenzované systémy splňují přísné emisní normy a standardně se v kategorii účinnosti pohybují nad 85%. Jde o topení ekologické, ekonomické, a zejména krásné, protože kamna mohou být, a zde téměř jistě jsou, také užitym uměním. Libor Soukup si pro zjednodušený popis kom-

FOTO RICHARD KLÍČNÍK (2x)

Proces výroby kachloví v Zámecké kamnářské manufaktuře

plexnosti dosahu kamnářského oboru vymyslel tzv. 5E kamnařiny: ekologičnost, estetika, ekonomičnost, efektivita, erudice. Bývalý novinář se prostě nezapře.

KDY SE VYDAT ZA KAMNÁŘEM?

Čím dříve, tím lépe. Správně je to tehdy, kdy se projekt stavby nebo rekonstrukce obydlí začíná rodit a o budoucím vytápění lze hovořit bez omezujících limitů. Kvůli vytíženosti kamnářů pak ideálně rok až dva před

samotnou stavbou. Zájem totiž není malý a jen samotná příprava, tedy aby vše dokonale zapadlo do interiéru a pracovalo, jak je třeba, zabere mnoho hodin plánování, počítání a kreslení. Velkou časovou neznámou pak může být už jen samotná výroba kachloví a práce s glazurami. V celém dlouhém procesu je to sice jen „jedna“ položka, ale interakce hlína s glazurou a pak s ohněm dokáže už při mírném experimentování dělat divy.

Pánové Pešek a Soukup nevyrobí pouze originální topidla do sou-

Zleva Libor Soukup a Vít Pešek u Pešků doma před kamny

časných interiérů, ale věnují se i topidlům historickým, včetně výroby topidel inspirovaných historickými slohy, a to od gotiky až po období klasicismu. Mimochodem nejstarší dochovaná evropská kachlová kamna jsou z období renesance; datována jsou rokem 1501, stojí ve Zlatém sále pevnosti Hohensalzburg v Rakousku a ještě na konci minulého tisíciletí se v nich topilo. Pak s tím, prý z úcty k tak vzácné a jedinečné kulturní památce, přestali. Pokud se dnešní kachlová kamna dobře postaví

a správně provozují, není důvod, aby před sebou neměla půltisíciletí dobrá služba majitelům.

Tvorbu kamnářské dvojice z poslední doby můžete vidět třeba na zámku Uherčice, na tvrzi Kestřany nebo v Trojklášteří v Českém Krumlově, četné realizace ze soukromých interiérů pak na webu Zámecké kamnářské manufaktury. Možností je nepřeberně a už jen pohled na fotky kachlových kamen dokáže zahřát. A co teprve když sedíte vedle nich? Nelžu vám, je to zážitek.

EXTRA TIPY

▼ INZERCE